

● NAJBOLJ BISTVENO O LANSKIH POSLOVNIH USPEHIH

REALIZACIJA DOSEGA 20 STARIH MILIJARD

Podjetje je planska predvidevanja preseгло za skoraj 20 odstotkov — Dejansko so bile vse delovne enote uspešne — Letošnji začasni plan računa, da bo realizacija preseгла 21 milijard S-din — Potrebno bo intenzivno sodelovanje vseh članov delovne skupnosti

Ceprav bodo centralni organi samoupravljanja obravnavali poslovne uspehe podjetja v preteklem letu in zaključni račun šele v začetku marca, pa so najbolj bistveni pokazatelji že znani in jih lahko objavimo, saj bodo brez dvoma zanimali vse Glasnikove bralce. Isto velja tudi za grobi načrt začasnega plana realizacije za tekoče leto. O podrobnejših finančnih podatkih, predvsem o dohodku in njegovi delitvi pa bomo lahko poročali po sprejemu zaključnega računa, v prihodnji številki.

V začetku preteklega leta so organi upravljanja sprejeli planske naloge za leto 1968 v višini 164,2 milijona dinarjev. Do konca leta so bile te naloge presežene za 32,2 milijona din ali za 19,7 %, saj znaša dejanska realizacija 196,5 milijona din (torej 19,65 milijarde starih dinarjev).

Posamezni obrati in delovne enote so planirane obveznosti v primerjavi s planom dosegli v sledečih odstotkih:

— CKV Ljubljana	137,3
— CKV Koper	105,4
— CKV Maribor	141,1
— El. montaža	129,6
— TEN	125,6
— Trata	111,1
— Proj. biro	124,7
— Avtopark	98,1

— Razvoj. sektor	135,0
— DVI — zahod	143,4
— DVI — vzhod	41,0

Sicer vsebujejo navedeni podatki o doseženi bruto realizaciji tudi vrednost gradbenih del, ki so jih opravila druga podjetja po našem naročilu, in sicer v znesku 4,98 milijona din. Če vrednost teh del izločimo, je presežek dosežene bruto realizacije napram planirani manjši za 3 %.

POVEČANJE OSEBNIH DOHODKOV JE V SKLADU S POVEČANJEM PRODUKTIVNOSTI DELA

Ti podatki povedo, da so vse delovne enote plansko nalogo presegle — razen avtoparka, ki je 2 % pod planom, in naše delovne enote v Vzhodni Nemčiji, ki pa predvidenih del ni mogla opraviti zaradi tega, ker so bila gradbena dela drugih podjetij v zaostanku.

Od skupne realizacije odpade na montažno dejavnost 67 %, na proizvodne in druge dejavnosti pa 33 %. Podjetje je v preteklem letu povečalo tudi svoj izvoz. Realizacija na področ-

SNEG JE PREIZKUŠAL NAŠO SOLIDARNOST

Reportažo o težavah, ki nam jih je povzročil sneg, berite na 12. strani

**Za so-
človeka,
morda
tudi
zase ...**

STRAN 3

ju izvoza presega vrednost 20,1 milijona din. Od tega odpade na blagovni izvoz 2,25 milijona, na montažno dejavnost pa 17,83 milijona din.

Ob doseženi realizaciji je bilo v podjetju povprečno zaposlenih 1997 delavcev, ki so opravili 4,23 milijona ur, kar je za 6,4 % več kot je predvideval plan.

Povprečni mesečni neto osebni dohodek se je v preteklem letu dvignil na 1239 din. Povečanje v primerjavi z letom 1967 je približno v skladu s povečano produktivnostjo dela. (Nadalj. na 2. strani)

Realizacija dosega 20 starih milijard

(Nadaljevanje s 1. strani)
Ob upoštevanju rezultatov poslovanja, doseženih v prvih treh četrtletjih, in podatkov, s katerimi razpolagamo, lahko trdimo, da smo poslovno leto 1968 zaključili uspešno.

SPREJET ZAČASNI PLAN ZA LETO 1969

Na podlagi rezultatov poslovanja v preteklem letu,

razpoložljivih kapacitet in položaja na tržišču predvideva začasni plan, da bomo v letošnjem letu dosegli bruto realizacijo v vrednosti 211 milijonov din (torej 21,1 milijarde starih dinarjev).

Za izvršitev te realizacije planiramo zaposlitev 2152 delavcev, ki bodo opravili predvidoma 4,43 milijona učinkovitih delovnih ur.

Začasni plan predvideva, da bodo posamezni obrati in delovne enote letos dosegli realizacijo v naslednji višini (v milijonih din):

CKV Ljubljana	36,0
CKV Koper	6,7
CKV Maribor	25,3
EL. montaža	36,0
TEN	26,0
Trata	24,3
Proj. biro	3,37
Avtopark	0,76

Razvoj. sektor	0,80
DVI — zahod	9,8
DVI — vzhod	
— montaža	31,0
— proizvodnja Trate	11,0

Z ozirom na razpoložljive zmogljivosti in številčno stanje delovne sile je začasni plan upravičeno sprejet v tej višini. Dokončni plan pa bomo določili šele po odobritvi plana stroškov za tekoče leto.

Za uspešno izvršitev planskih obveznosti, ki niso majhne, bo treba upoštevati vse izkušnje, ki smo si jih pridobili v preteklem obdobju in odstraniti vse tisto, kar negativno vpliva na delo in odnose v organizaciji. Z intenzivnim sodelovanjem vseh članov delovne skupnosti bomo to nalogo lahko dosegli.

A. R.

DELO CENTRALNIH ORGANOV UPRAVLJANJA

Realizacija, plan, osebni dohodki in inventure

so bile glavne teme, o katerih so člani UO in CDS razpravljali na svojih zadnjih sejah

V času od izdaje zadnje številke GLASNIKA sta imela oba centralna organa upravljanja svoji redni seji, in sicer upravni odbor 11. februarja, centralni delavski svet pa naslednji dan.

Smo na začetku novega poslovnega leta, ko se je treba ozreti na preteklo leto in ugotoviti rezultate dosedanjega poslovanja, ter se pripravljati za delo v tekočem letu, treba je programirati in planirati.

Zato je bil predmet razpravljanja na obeh sejah predvsem poročilo o doseženi bruto realizaciji in izvršitvi plana v letu 1968. Po do sedaj zbranih podatkih je bil v začetku leta 1968 postavljeni plan realizacije presežen za 27,57 %, oziroma za 18,61 %, če ne upoštevamo instalacijskih del v Nemški demokratični republiki, ki so bila sicer izvršena, toda še ne obračunana.

Tudi plan prodaje je bil presežen za 28,65 %. Neko-liko problematična je samo polna angažiranost obrata Koper, ker v koprskem območju ni bilo mogoče dobiti ustreznih novih del. Upravni odbor je zato priporočil strokovnemu kolegiju, naj razpravlja o perspektivnem razvoju tega obrata.

PLAN PREDVIDEVA 21 MILIJARD S-din LETOŠNJE REALIZACIJE

UO in CDS je bil nadalje predložen začasni plan bruto realizacije za leto 1969. Predlog plana bazira na re-

alizaciji leta 1968 in znaša 211,030.000 N-din. Oba organa upravljanja sta plan sprejela, s tem da bodo naknadno opravili njegov rebalans.

V decembru je bil v vsem podjetju opravljen inventurni popis materiala, surovin, polizdelkov in izdelkov ter osnovnih in obratnih sredstev. Ugotovljeni so bili še vedno presežki na eni strani in primankljaji na drugi strani; ti pa so v primerjavi z letom 1967 vendarle manjši. Osebnega okoliščanja pri tem ni bilo, zato sta UO in CDS poro-

čilo o inventurnem popisu sprejela in CDS je na predlog UO sklenil, da se ugotovljeni presežki knjižijo med izredne dohodke, primankljaji pa med izredne izdatke. Ker imajo nekatere osnovna sredstva zelo visoko amortizacijsko osnovo, naj komisija za izločitev osnovnih sredstev izdela nov predlog amortizacijske osnove za posamezna osnovna sredstva. O tem bo ponovno razpravljala UO.

Na podlagi izvršnega razpisa je UO na predlog komisije imenoval na vodilno delovno mesto direktorja

plansko-analitske službe Aleksandra Remeca.

CDS je sprejel tudi predlog UO in odobril sindikalni podružnici pomoč za našo udeležbo na zimskih športnih igrah gradbincev — v znesku 14.000 din, za prireditve proslave ob dnevu žen pa v znesku 16.000 din.

SPREMENITI CELOTEN PRAVILNIK O DELITVI OSEBNIH DOHODKOV

CDS je nadalje odpravil svoj sklep, naj komisija za osebne dohodke pregleda poprečje osebnih dohodkov tistih delavcev, ki dosegajo najnižje osebne dohodke in sestavi predlog za njih spremembo. Potrebno je namreč spremeniti celoten pravilnik o delitvi osebnih dohodkov. Pri tem pa bodo predvsem upoštevali delavce z najnižjimi osebnimi dohodki.

CDS je ob poročilu o inventurnem popisu ugotovil, da planske cene materiala v skladišču TEN (oddelek šibkega toka) ne ustrezajo

Zato naj se izvrši ponoven popis in določijo dejanske tržne cene materiala. Manjkajoča osnovna sredstva iz prejšnjih let naj se odpišejo v breme sredstev rezervnega sklada.

Z nekaterimi spremembami je CDS sprejel predlog poslovnega združenja RUDIS, katerega član je IMP, za spremembo medsebojne pogodbe. O višini deleža IMP v združenju naj dokončno razpravljajo kolegiji.

Končno je CDS razpravljala še o predlogu obrata Maribor za spremembo določb o terenskih dodatkih v tem smislu, da bi se terenski dodatek, ki je določen za delo zunaj Slovenije, priznaval vsem delavcem, ki delajo na gradbiščih, oddaljenih nad 100 km od sedeža podjetja ali obrata, ne glede na meje republike. O tem bo dokončno razpravljala komisija za osebne dohodke ob spremembi pravilnika o delitvi osebnih dohodkov.

G. K.

KRATKO POROČAMO • KRATKO POROČAMO • KRATKO POROČAMO • KRATKO POROČAMO •

0 sklepah obratnih DS

V preteklem mesecu so imeli redne seje tudi vsi obratni delavski sveti. Razpravljali so o doseženi realizaciji in izvršitvi plana v letu 1968, o rezultatih inventurnega popisa ter o planskih realizacijah posameznih obratov za leto 1969.

Na sejah je bilo ugotovljeno, da je bil v vseh obratih plan realizacije v letu 1968 presežen, na podlagi poročila o inventurnem popisu so sklenili, da se ugotovljeni presežki knjižijo

med izredne dohodke, primankljaji pa med izredne izdatke.

ODS OBRATA CKV-LJUBLJANA je nadalje sklenil, da je treba pregledati določbe o nagradah vajencev, ki jih je po možnosti zvišati. Enako je zvišati osebne dohodke montažnih delavcev, saj teh ni mogoče primerjati z osebnimi dohodki proizvodnih delavcev, katerih življenjski pogoji so precej boljši in cenejši.

Tov. Čehu, ki se je lani med delom ponesrečil in zgubil dva prsta na roki, je ODS naknadno odobril še izplačilo odškodnine v znesku din 10.000 s tem, da ta znesek izplačajo obrati CKV-Ljubljana, Elektro-montaža in Trata po enakih delih, ker se je nesreča pripetila po krivdi delavcev iz vseh omenjenih obratov.

ODS OBRATA CKV-MARIBOR je ugotovil, da ima ta obrat na območju mariborskega okrožja le 33 %

vseh del, izven tega območja pa 67 %. Potreben je dogovor z drugimi obrati za razširitev območja, v katerem ta obrat izvaja dela, prek sedanjih meja.

ODS TOVARNE ELEKTROPRAP je sklenil, naj obrat takoj naroči in uvede v svoje poslovanje GEORGA — sistem operativnega planiranja. Popraviti je treba streho nad larnico in 60-tonsko stiskalnico, odobri pa se tudi nadgraditev skladišča, pod po-

gojem, da bodo njegovi temelji dovolj trdni.

ODS ENOTE SKUPNIH SLUŽB je posebej razpravljala o preventivnem zdravljenju članov kolektiva v zdraviliščih. Posebna komisija, ki o tem odloča na priporočilo zdravnika, naj torej v okviru razpoložljivih finančnih sredstev določi članke kolektiva, ki so zdravljenja nujno potrebni in ga bodo lahko uživali.

G. K.

● IMP DARUJE SVOJO KRI

ZA SOČLOVEKA, MORDA PA TUDI ZASE ...

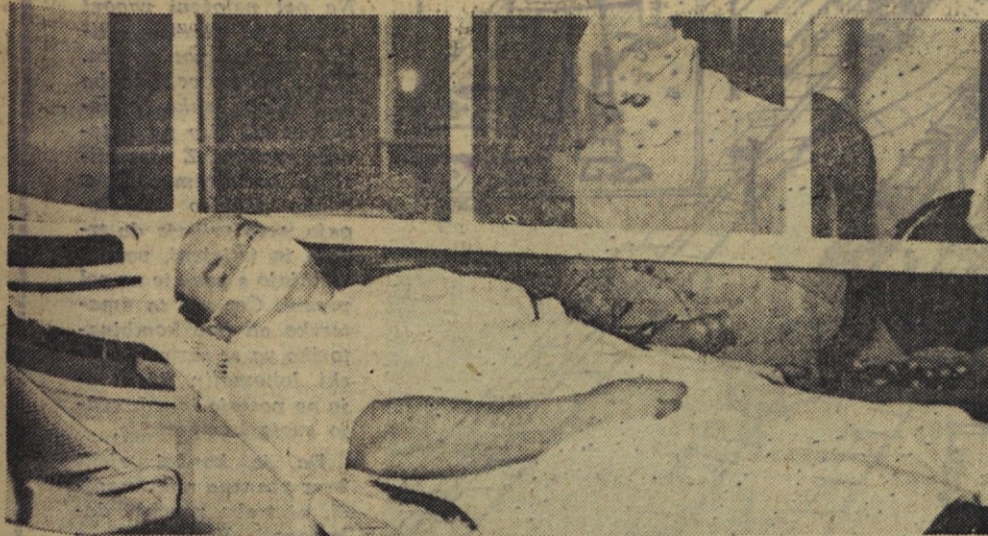
Pri nas je še vedno premalo krvodajalcev, kljub ugodnostim, ki jih za to daje podjetje — Prve letošnje akcije se je udeležilo 110 članov delovne skupnosti

LJUBLJANA, 21. februarja — Davi se je zbralo pred upravno stavbo podjetja 110 članov kolektiva, ki so bili namenjeni oddati kri. Pričakali so avtobus Zavoda za transfuzijo krvi in se z majhno zamudo, kateri pa spričo snežnih razmer, ki kraljujejo v Ljubljani, ni mogoče zameriti, odpeljali v stavbo Zavoda v Šlajmerjevo ulico.

... V avli najprej gneča. Gre za to, kdo bo prej dobil svoj krvodajalski karton. Potem naravnost v čakalnico, kjer so predhodni zdravniški pregledi. Drug za drugim se naši krvodajalci vrstijo in oddajo kri. Nato pa med pogovori, ali je koga sploh kaj bolelo in koliko, po malico. Od nekd pa pride pripomba, da je konjaka bilo premalo ... večina pa se že dogovarja, kam sedaj, da »nadomestijo« oddano dragoceno tekočino ...

Pred oddajo krvi je vedno nekaj — čisto razumljivo — živčnosti

Kdo bi pod belo masko in kapo prepoznal našega simpatičnega šefa izobraževalnega centra Franca Lopatiča?

DRAGOCENA TEKOCINA — NUJNO ZDRAVILO

Na kirurški in interni kliniki, v porodnišnici, skratka pri vseh večjih zdravniških posegih, zlasti pa še po nesrečah v prometu, pri delu, igri ali športu, ki se danes vrste kar na tekočem traku, zdravstvena služba ne more nuditi učinkovite pomoči brez transfuzije krvi.

Ta dragocena kri — odrasel človek je ima približno 8 litrov — postaja v sodobni medicini eno izmed

najnujnejših zdravil. Zato Zavod za transfuzijo krvi vsak dan sprejema krvodajalce, ki prostovoljno oddajajo kri za ogromne potrebe bolnišnic. Rdeči križ Slovenije kot organizator krvodajalskih akcij neprestano vabi občane, naj darujejo kri. Odziv ni vedno najboljši, zato Zavod krvi pogosto nima dovolj na razpolago. Pri težjih kirurških posegih ali večjih nesrečah so često potrebne še nujne akcije.

VSAK IZMED NAS BO MORDA ŽE JUTRI SAM POTREBOVAL MNOGO TUJE KRVI!

IMP skuša na razne načine omogočiti svojim delavcem, da bi se v čim večjem številu udeleževali krvodajalskih akcij. Od tod tudi tisti določba pravilnika o delovnih razmerjih, da ima delavec plačan delovni dan, ko odda kri.

Tako se je v preteklem letu nad 140 članov kolektiva iz ljubljanskih obratov udeležilo dveh krvodajal-

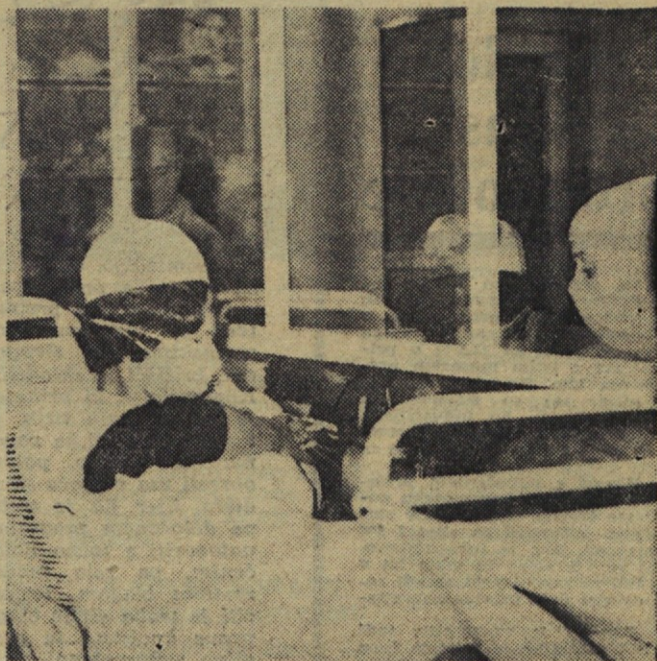
skih akcij. Razen tega je v podjetju 15 stalnih krvodajalcev, ki imajo redkejšo krvno grupo ali Rh-skupino, in jih Zavod kliče po potrebi, ter tedaj oddajo tudi več kot 3 dcl krvi.

Pripomniti pa je treba, da je številka 140 mnogo prenizka glede na skupno število zaposlenih. Zdrav človek brez škode za svoje zdravje in počutje pogreši na leto 3 dcl krvi. Pomislimo tudi, koliko članov na-

šega kolektiva vozi avtomobile in se jim vsak dan lahko primeri, da bodo sami potrebovali velike količine tuje krvi.

Temu lahko dodamo še to, da krvodajalec pridobi tudi brezplačen zdravniški pregled in niso redki primeri, da odkrijejo zdravniški prav ob oddaji krvi pri darovalcu nevarno bolezen, o kateri se mu še sanjalo ni, da mu streže po življenju.

F. C.

Ves postopek je hiter, steril in neboleč

● ZANIMIVO IZ TUJIH VIROV

Dobri obeti v gradbeništvu

Položaj, ki se je za jugoslovansko gradbeno operativno zadovoljivo spremenil v letu 1967, se je lani še nadalje izboljšal. Vrednost skupno opravljenih gradbenih del se je v primerjavi z letom 1967 — po približnih ocenah — zvišala za 13 odstotkov, zaradi porasta cen pa je bil lanski realni obseg del večji le za okrog 8 %.

Po nekolikšnem nazadovanju zaposlenosti v prejšnjih letih se je število zaposlenih na gradbiščih v preteklem letu povečalo za okoli 4 %, kar pomeni, da se je produktivnost v primerjavi z letom 1967, merjena po vrednosti opravljenih del, realno zvišala za okoli 4 %.

Strokovnjaki sodijo, da bo letos gradbeništvu, glede na ugodne poslovne rezultate preteklega leta, kakor tudi glede na pogodbeno že sklenjena dela, povečalo obseg gradbenih del za predvidoma 9 %.

Po istih predvidevanjih se bodo vlaganja v stanovanjsko-komunalno dejavnost povečala za okoli 20 %, kar je velikega pomena za udeležbo gradbenih del in zaposlitev gradbenih kapacitet v najširšem smislu.

Ukrepi Zveznega izvršnega sveta za pospešitev stanovanjske izgradnje so ugodno vplivali na porast števila začelih stanovanj, nikakor pa ne na porast števila dograjenih stanovanj. Vendar obstajajo razlogi za optimizem, glede na to, da se je število začelih stanovanj v začetku letošnjega leta povečalo od laniških 50.000 na 60.000.

Izreden porast proizvodnje

Na republiškem zavodu za statistiko so izračunali, da se je industrijska proizvodnja v Sloveniji v januarju letošnjega leta povečala za 15,5 % v primerjavi z istim mesecem preteklega leta. To povečanje je izredno, saj so strokovnjaki ocenjevali, da bo industrijska proizvodnja v januarju preseгла lanskoleto januarjo le za 9 %.

Hkrati s povečanjem proizvodnje se je v tem mesecu povečalo število zaposlenih v slovenski industriji za skoraj 900 delavcev, kar je presenetljivo, saj se je sicer že vrsto let v januarju zaposlenost zaradi sezonskega dela izdatno zmanjšala.

Končno je razveseljav tudi podatek, da se je v istem času povečal tudi izvoz iz Slovenije v primerjavi z januarskim izvozom minulega leta, kar za 32,7 %.

● V TOVARNI ELEKTRONAPRAV

Potrebujevo vozni red!

Sicer se bomo zaslepljeni znašli na slepem tiru

Predstavljajte si veliko tovarno železniško postajo.

Nanjo vodijo mnogi vstopni tiri, ki morajo biti opremljeni z zelenimi in rdečimi semafori, s katerimi upravljajo pooblaščen in izvežbani signalisti. S postaje vodijo tudi mnogi izstopni tiri. Vendar na njih ni signalistov, na njih stalno sveti zelena luč, navadno zelo močna zelena luč. Lokomotive čakajo na njih, da odpeljejo kompozicije. Stalno piskajo

pa vagone sestaviti v kompozicije, jih prepeljati na izstopne tire in prepustiti čakajočim lokomotivam.

NA POSTAJI VLADA TRDEN RED

Kdor si je ob kaki priložnosti vse to počel na postaji nekoliko natančneje ogledal, je moral opaziti v njem neki red. Manipuliranje s kompozicijami in vagoni se razvija po programu, ki mu pravimo vozni red.

ki se mu morajo pokoravati.

Vendar so takšni grafični vozni redi, katerih izveček v obliki brošur lahko kupimo v vsakem kiosku, sila zapleteni in temeljito premišljeni sistemi, vanje je vložen ogromen koncentriran trud strokovnjakov. Sicer niti pri železnici niso vsakomur razumljivi, vendar jih vsi spoštujejo. Rezultat tega je, ali naj bi vsaj bil: red, varnost, ekspanzivnost, točnost...

nik in mimo vseh, po enem izmed stranskih tirov, pripelje na postajo posebno dolgo ali posebno nujno kompozicijo in maha pred njo s svojo; torej močnejšo zeleno lučjo. Kretničarji in premikači razdirajo kompozicije na vagone, potiskajo jih pred skladišča, na stranske ali na slepe tire, opremljajo jih s tovarnimi listi, ali pa tudi ne... ob tem pa je piskanja, vpitja in mahanja z raznimi svetili še precej več, kot smo ga sicer vajeni iz izkušenj z železnico.

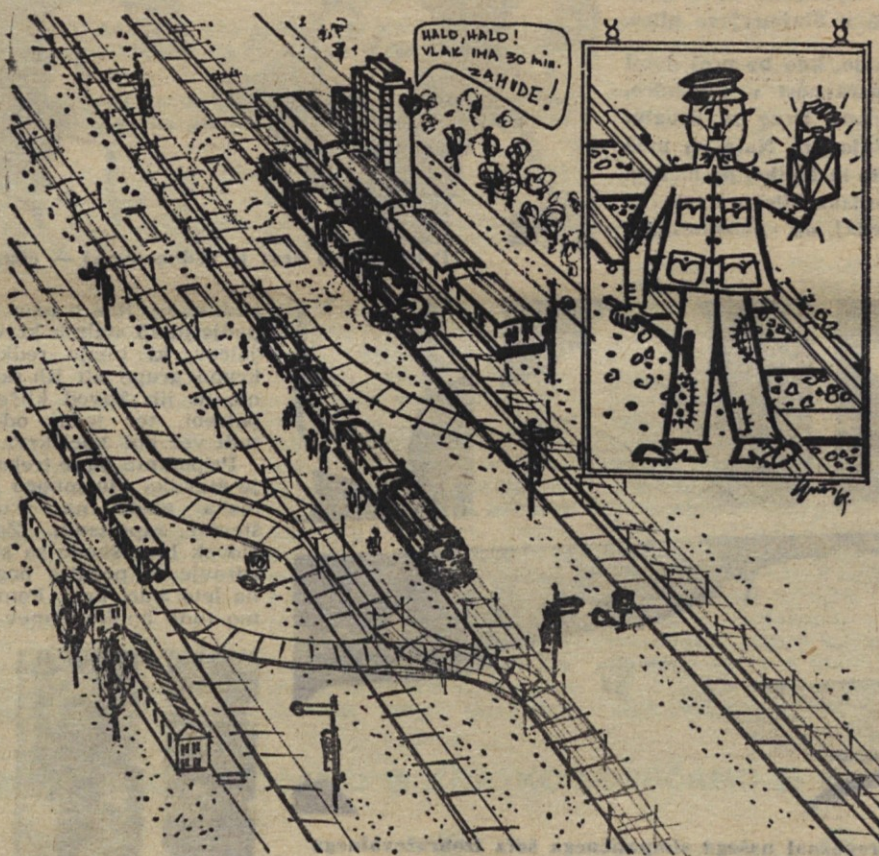
KONČNI EFEKT JE BREZ VOZNEGA REDA NUJNO MANJŠI

Skladišča so prenatrpana ali pa izpraznjena. Na pol naloženi vagoni čakajo na stranskih tirih, da bo pot prosta. Nihče več ne ve, kdaj bo kak vlak lahko odpeljal in ali niso na kateri rega pozabili. Z vsemi tiri in kretnicami vsi z enako pravico razpolagajo, zato prihaja do trčenja in iztirjenja, vagoni odhajajo s postaje na pol prazni. Čez vse to amatersko ad hoc kombinatoriko pa se razlegajo piski lokomotiv, ki rinejo na postajo in zahtevajo svoje kompozicije.

Da je končni efekt brez voznega reda manjši, ni treba posebej dokazovati. Vozni red — pa čeprav je sprva nekoliko ohlapen, vendar preizkušen in zanesljiv — moramo vpeljati in se mu prilagoditi vsi, ki vozimo po istih tirih. Še več — na naš vozni red moramo navaditi tudi vse, ki so se že ali pa se še želijo priključiti na naše »elektrificirano železniško omrežje«.

Potem se bodo tudi zelene in rdeče luči prižigale po voznem redu, ki bo zagotavljal, da ne bomo zaslepljeni zapeljali na slepi tir.

A. P.

in opominjajo, da imajo za sedaj še prosto pot.

Postaja je vsa prepletena z glavnimi tiri, stranskimi tiri, slepimi tiri, križišči in skladišči. Kompozicije, ki prihajajo po vstopnih tirih, je treba razstaviti na vagone: ti morajo potem obresti vsa mogoča skladišča, kjer jih je treba po določenem programu natovoriti s točno določenim, pa zelo raznovrstnim blagom. Preveriti je treba ali je blago prave kvalitete in pravilno natovorjeno, nato

Vsi vemo, da ima železnica že od svojih prvih začetkov upeljane vozne rede, in sicer zaradi varnosti, odgovornosti, ekspanzivnosti, in ne nazadnje zaradi točnosti. Navajeni smo nanje v obliki zelo lahkega razumljivih brošur in tabel in smo takoj pripravljeni negodovati in protestirati, če se vlaki ne drže teh svojih voznih redov. Tudi železničarji sami so na vozne rede navajeni, zanje so tako rekoč pisani zakoni.

KAKO PA JE PRI NAS...?

Pa si sedaj oglejmo našo — tovarniško »postajo brez voznega reda«!

Signalisti na vstopnih tirih so stimulirani od prihajajočih vlakov, zato ne gledajo nazaj na postajo in imajo stalno prižgane zelene luči. Še več — vsak od njih bo skušal svoje vlake zapeljati na glavni tir. Vmes vsakoči včasih postajni načelnik ali kak nadzor-

● Z OBČNEGA ZBORA NAŠE SINDIKALNE PODRUŽNICE

Številna udeležba pokazala zaupanje članstva

Poročilo predsednika je osvetlilo tako dobre kot tudi slabe strani delovanja sindikalne organizacije — Izvoljena nov izvršni in nadzorni odbor — Z delom po novem programu že začeli

Občni zbor sindikalne podružnice IMP je bil zadnji januarski dan v Festivalni dvorani na Gospodarskem razstavišču. Obširni dnevni red je že vnaprej napovedoval, da bo zborovanje trajalo več ur. Člani delovne skupnosti so zasedli dvorano polnoštevilno, čeprav so pričakovali mnogo manj udeležencev. Poročilo, ki ga je podal predsednik sindikalne podružnice Miro Dražumerič, je bilo obširno ter je v marsičem prikazalo dobre in tudi slabe strani delovanja sindikalne podružnice v letu 1968.

Iz poročila je bilo razvidno, da je imel izvršni odbor sindikalne podružnice 15 članov, vendar pa so nekateri člani prisostvovali le eni ali dvema sejama odbora, torej le toliko, da so se lahko med seboj spoznali. Delovne naloge članov so bile razdeljene že v začetku mandatne dobe izvršnega odbora. Tako so nekateri člani delali pri reševanju stanovanjskih vprašanj in družbenega standarda, drugi spet na področju komisije za delovna razmerja, komisije za nagrajevanje, komisije za varstvo pri delu ter komisije za ugotavljanje kršitev delovnih dolžnosti.

NEKATERI PREDLOGI NISO NALETALI NA RAZUMEVANJE

Člani odbora so si vedno in povsod upali povedati svoje mnenje o vseh večjih problemih, ki so se porajali v kolektivu, in so s tem tudi upravičili zaupanje članstva. Program dela sindikalne podružnice je bil torej nekako usmerjen na štiri področja, in sicer: skrb za človeka s poudarkom na bolnih in socialno ogroženih sodelavcih, stanovanjska politika in družbeni standard, politika pravičnega nagrajevanja ter športna dejavnost in rekreacija.

To, da je sindikalna podružnica postavila na prvo mesto v svoj program skrb za člane naše sindikalne organizacije, je vsekakor pohvale vredno. Vendar se ugotavlja, da so bili na tem področju določeni predlogi celo od samoupravnih organov zavrnjeni. Predlagano je bilo formiranje skupnega sklada za bolne in socialno šibke člane kolektiva. Tem sodelavcem bi lahko občasno nudili več pomoči, kakor jo dobivajo danes. Ta predlog ni naletel na razumevanje in je bil zavrnjen, ker se je zadeva ustavila pri deležu prispevka zaradi različnega števila bolnih v posameznih ekonomskih enotah. Predlog je

bil zavrnjen tudi zaradi tega, ker nekatere ekonomske enote nudijo pomoč svojim članom iz lastnih sredstev ter smatrajo, naj ostane tako tudi v bodoče. Sindikalna organizacija smatra, da ostaja to vprašanje še nadalje nerešeno.

Iz blagajne sindikalne podružnice in po evidenci o bolnih članih je sindikalna podružnica dajala denarno pomoč v zneskih po 10.000 starih dinarjev tistim de-

nja tistim članom delovne skupnosti, ki bi brez lastne udeležbe težko prišli do cenenih stanovanj. Danes je že namensko vloženih 40 milijonov S-din v banko, zato da si bo podjetje pridobilo dodatno posojilo. Z večletnim varčevanjem bo mogoče zgraditi večji stanovanjski blok za socialno šibke delavce in njihove družine.

Najmanj je bilo storjenega pri urejanju pravičnega nagrajevanja, morda tudi zaradi tega, ker v naša podjetja osebni dohodki le niso tako nizki. V podjetju namreč ni nobenega delavca več, ki bi prejemal osebne dohodke, manjše od 700 dinarjev, upoštevajoč tudi gibljivi in presežni del dohodka. Treba pa bo streme-

nih kot tudi na zimskih športnih prireditvah. Požrtvovalno športno dejavnost bomo še naprej razvijali.

Ob širini delovanja sindikalne podružnice ne moremo mimo dejstva, da je uspela tudi lani obdariti otroke zaposlenih v času novoletne jelke. Obdarili so kar 1320 otrok naših delavcev.

Sindikalna organizacija ima tudi svojo blagajno vzajemne pomoči, ki je organizirana za pomoč v nujnih primerih posameznikov. Zaradi boljšega denarnega stanja v blagajni je bilo predlagano, da bi se dose- danja mesečna vloga varčevalcev vzajemne pomoči povečala od 3 na 5 din.

Podatek HTV-službe po-

ni odbor sindikalne podružnice. Pri tem delu pa naj bi pomagali tudi drugi člani sindikalne podružnice.

Za člane izvršnega odbora so bili na zboru izvoljeni naslednji kandidati (število pomenijo število prejetih glasov):

CKV — LJUBLJANA

Anton Mrčun	285
Janez Kokalj	283
Jože Kovač	283
Milan Šijakovič	232
Janez Pettauar	227

ELEKTROMONTAŽA

Majda Jurša	261
Alojz Martinc	260
Anton Lah	254
Franc Mrkun	251

TEN

Miro Dražumerič	266
Olivija Čirjč	259
Anton Lavrič	230
Franc Florjančič	225

PROJEKTIVNI BIRO

Ing. Peter Hristov	181

SKUPNE SLUŽBE

Helena Križaj	278
Jože Gorinšek	220
Franc Perme	181

V nadzorni odbor izvršnega odbora sindikalne podružnice pa so bili izvoljeni:

Lidija Močilnikar	218
Tinca Zevnik	206
Anton Križan	190

Novo izvoljeni člani izvršnega odbora so se dne 12. II. 1969 sestali na prvi redni seji, na kateri je bil za predsednika sindikalne podružnice IMP ponovno izvoljen Miro Dražumerič. Izvolili so tudi člane, ki bodo sindikat predstavljali v centralnih komisijah delavskega sveta. Imenovali so še tričlanski odbor, ki bo skrbel za naše delavce, ki delajo v tujini.

Ob dnevu žena — 8. marca — bo sindikalna podružnica priredila skupno kosilo za vse članice naše delovne skupnosti, vsaka izmed njih pa bo prejela tudi praktično darilo v vrednosti 50 din.

Nadaljnje delo novega izvršnega odbora sindikalne podružnice pa se bo odvijalo ob uresničevanju sprejetega delovnega programa za letošnje leto.

S. Z.

Del članov izvršnega odbora na prvi seji po volitvah; četrti z desne je stari in novi predsednik Miro Dražumerič

lavcem, ki so bili v bolniškem staležu nad 3 mesece, razen tega pa so jih obdarili ob večjih praznikih, ko so jih obiskali na domovih ali v bolnišnicah. Ugodno so rešili tudi prošnje posameznikov za denarno pomoč. Iz sindikalne blagajne je bilo izplačano v te namene 1.916.000 S-din.

OČITNI USPEHI NA STANOVANJSKEM PODROČJU

Pri urejanju stanovanjskih vprašanj je sindikalna podružnica uspela s predlogom, da bi zgradili stanova-

ti za poslednjim uresničevanjem načela: več delamo — več moramo zaslužiti. Sindikalna podružnica s svojimi člani pričakuje, da bo leto 1969 izpolnjeno s še boljšimi rezultati in se v tem primeru ogreva za to, da bi bil del presežnega dela vključen v osnovne obračunske postavke in bi bil tako presežni del manjši ter pravičnejše razdeljen.

Uspešnost športnega udejstvovanja članov našega kolektiva je bila v letu 1968 zadovoljiva. Športnikom je bilo omogočeno dokazati svojo vrednost tako na let-

jetja kaže, da se je pri nas lani pripetilo 130 obratnih nesreč, ki so terjale izgubo 1538 delovnih dni, kar pomeni vrednost okoli 20 milijonov starih dinarjev. Ti podatki kažejo, kako nujno je zboljšanje stanja v tem pogledu.

V NOvem SESTAVU PO NOvem PROGRAMU

V razpravi so mnogi diskutanti dopolnili predsednikovo poročilo in prikazali še vrsto drugih vprašanj, s katerimi se bo moral spoprijeti novo izvoljeni izvrš-

Komfortno in industrijsko prezračevanje

Večina naših gradbenih projektantov še vedno projektira vzgonske ventilacije, čeprav so že zastarele! — Investicija za ventilacijo je precej cenejša od klimatizacije, tudi obratovalni stroški so nižji

Pri obravnavanju poglavja o klimatizaciji smo kratko navedli, da bo sledil opis »enostavnejših sistemov« poboljševanja zraka v bivalnih prostorih, in sicer za komfortne in za industrijske objekte. Toda že v začetku, ko pero še prav ne drsi po papirju, se vprašamo po pravem izvirnem slovenskem imenu te dejavnosti. Ali naj nosi naziv »ventilacija« ali »prezračevanje« ali »zračenje« ali...? — V spominu imam, kako sva s kolegom že pred desetletjem prav dolgo analizirala, kakšno naj bi bilo ustrezno slovensko ime te dejavnosti. Pa ga nisva dognala. Danes se iz praktičnih razlogov kar zadovoljimo še z izpeljanko, pa naj bo to že »ventilacija« ali »prezračevanje«. Naš bodoči rod tehničnih strokovnjakov pa bo moral verjetno izuhtati kak drug izviren slovenski izraz.

Ze naši predniki so pri gradnji svojih bivališč na skromen, vendar zelo domišljen način, skrbeli za dovod svežega zraka v bivalne prostore. Uporabljali so okna za občasno zračenje, ali pa so v zidovih izzdali votline, po katerih so oskr-

beli notranje prostore s potrebno minimalno količino svežega zraka. Pri tem sistemu so se poslužili fizikalnega zakona o vzgonu toplejšega zraka, ki se je v jaških dvigal na prosto, v prostor pa je skozi špranje dotekal težji — sveži zuna-

nji zrak. Vendar so ta zračjenja pravilno delovala le pozimi, ko je zrak v prostorih toplejši od zunanjega. Poleti pa ta sistem — razumljivo — odpove, saj je razmerje glede temperature zraka prav obratno. V tistih časih to ni bilo tako važno, kajti bivalni prostori so bili v poletnem času, ko se je življenje odvijalo na prostem, v glavnem prazni.

Opisana najenostavnejša ventilacija je bila za potrebe tistega časa ustrezna. Naših današnjih potreb pa ne zadovoljuje več, saj se življenje modernega delovnega človeka odvija poleti in pozimi v podobnem ritmu. Kljub temu pa tak sistem še danes vsak dan srečujemo pri sodobni grad-

nji stanovanj in industrijskih poslopij. Večina naših gradbenih projektantov namreč še vedno projektira vzgonske ventilacije v razmeroma zahtevna poslopja, čeprav današnji stopnji razvoja ne ustrezajo več.

SVEŽ ZRAK PO TEHNIČNIH NORMAH

Danes govorimo o ventilaciji ali prezračevanju le, če gre za prisilen dovod svežega zraka in prisilen odvod porabljenega zraka na prosto. Sestavili so tehnične norme, ki povedo, koliko svežega zraka je treba dovesti v določene bivalne prostore, ki služijo za določen namen, da bo bivanje ljudi ali drugih živih bitij

zdravo: to pomeni, da bo v prostoru ustrezna količina kisika in da prostorski zrak ne bo vseboval zdravju škodljivih hlapov.

Znano je, da vsa živa bitja izdihavajo dušik in pare, skozi kožo pa razne neprijetno dišeče spojine: vse te setavine so zdravju škodljive, če jih drugo telo vstopa v preveliki koncentraciji. Zato jih moramo odstraniti iz bivalnih prostorov, v prostore pa dovesti svež zrak ustrezne temperature. Ko izbiramo količino svežega zraka za posamezne prostore, se ne moremo strogo držati predpisov glede obroka svežega zraka po številu navzočih, ampak moramo preudariti še možnost dobrega izplakovanja prostora po vsej pro-

stornini. To pa običajno pripelje do druge skrajnosti, namreč do prevelikih količin dovedenega zraka; presoja med stopnjo komforta, ceno investicije in višino obratovalnih stroškov pa mora biti razumna, tako da je ustrezno vsem trem navedenim vidikom.

S tem smo se kar nehoti približali opisu komfortne ventilacijske naprave. Pa najprej povejmo, da zaradi lažje predstave delimo ventilacijske naprave v dve skupini:

- ventilacijske naprave za komfortne zgradbe,
- ventilacijske naprave za industrijske zgradbe.

V prvo navedeno skupino spadajo vse naprave, ki služijo za zdrževanje ustreznih pogojev oz. za dobro in

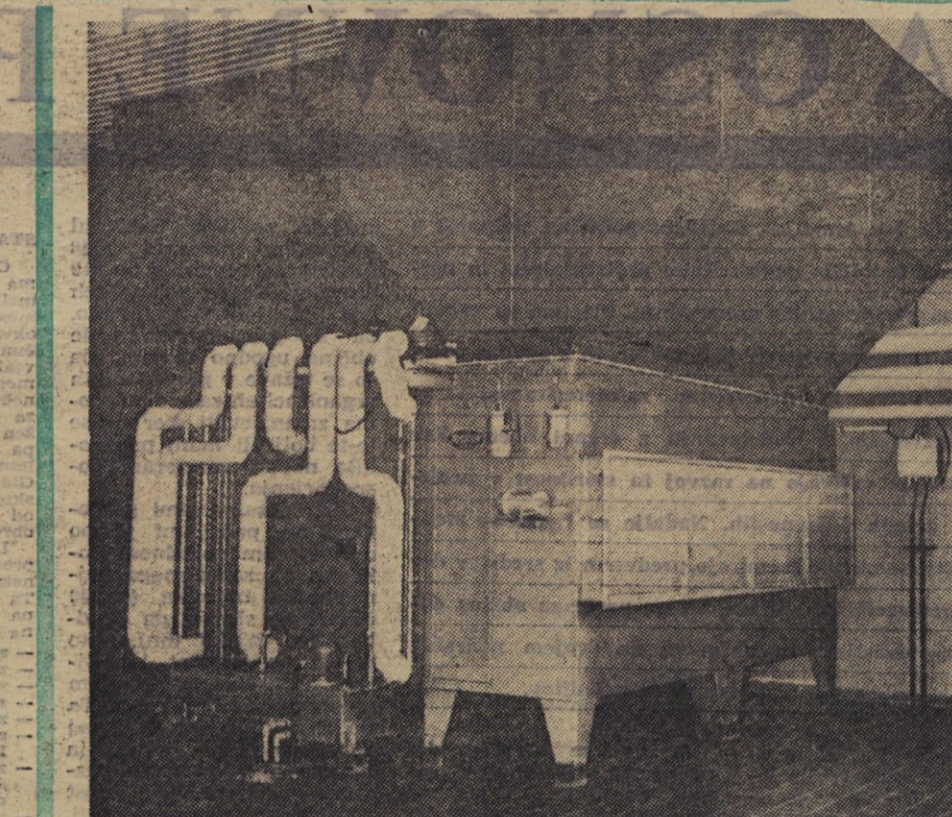
zdravo počutje v bivališčih ljudi. Pri nas so najbolj razširjene konvencionalne ali nizkotlačne ventilacije. Za večje zgradbe gradijo tudi visokohitrostne ali visokotlačne ventilacijske naprave, katerim služijo kot vpihovalni elementi bodisi prezračevalni konvektori bodisi ekspanzijske komore. Vse tri naprave lahko delujejo izključno kot naprave za dovod potrebnega svežega zraka v bivalne prostore, lahko jih pa tako priredimo, da služijo hkrati za pokrivanje transmisijskih izgub pozimi, torej hkrati za ogrevanje prostorov. Pri takih napravah govorimo o toplotnačnem ogrevanju.

CONSKI DOGRELNIKI V DOVODNEM SISTEMU

Kot vidimo, pri teh dejavnostih mnogi nazivi sovpadajo s tistimi, s katerimi smo se že seznanili, ko smo govorili o klimatizaciji. Takrat smo omenili tudi razporede strojnih naprav, zato sedaj na kratko preglejmo še setavne dele ventilacijske naprave.

Zajem svežega zraka naj bo postavljen podobno kot za klimatizacijo, torej tam, kjer je čim manj prahu in vsaj 6 m od tal. Če je to le mogoče, zajemamo sveži zrak ob vzhodni ali severni fasadi stavbe, da se izognemo poletnemu pregrevanju zraka. Zajem naj bo zavarovan tudi proti vpadom močnega vetra in dežja. Zajeti zrak nato filtriramo na enega izmed znanih načinov do zaželeno stopnje. Sledi segrevanje zraka na vstopno temperaturo, nato pa ga z ventilatorjem prisilno potiskamo v cevne razvodne sisteme. Samorotirajočo strojno opremo je treba obogatiti s sistemom za dušenje zvoka in tresljev. To je enostavna strojnica za pripravo svežega zraka.

Podobni stroji so nameščeni za prisilno zbiranje odpadnega zraka s pomočjo ločenega kanalskega sistema. Ta porabljeni zrak vodimo neposredno na prosto, ali pa ga, zlasti ob hladnejših dneh, deloma dovajamo v prostor za zajem svežega zraka — pred filter, od koder ponovno predelan vstopa v prostor. Pri tem skrbi avtomatska regulacija za konstantno temperaturo v prostorih, ne glede na pogoje zunaj zgradbe, nadalje za pravilno mešanje svežega in povratnega zraka ter za preprečitev vpada prevročega zraka v prostor ob zagonu ali prehladnega zraka ob pomanjkanju grelnega medija. Z vgradnjo

Industrijska klimatsko-ventilacijska naprava renomirane tovarne JUCKER, ki smo jo montirali v prostorih Doma tiska v Ljubljani

raznih conskih dogrelnikov v dovodni sistem lahko dosežemo različne temperature v posameznih prostorih.

Glede notranjega razvoda zraka v bivalnih prostorih veljajo podobna načela kot za klimatizacijo. Ta načela so osvojile izkušene in renomirane firme, mersko pa so jih razdelali v raznih laboratorijih, tako da glede vpiha zraka v prostor brez prepriha nimamo več kaj pripomniti.

Očitno je torej, da sistem prezračevalnih naprav spada pravzaprav v območje klimatizacije. Ze iz opisa obeh strojnih sistemov pa je razvidno, da je investicija za vgraditev ventilacije precej cenejša od investicije za klimatizacijo. Tudi obratovalni stroški so nižji. Zato pa je na drugi strani sistem ventilacije primeren le za določene namene. Glede na to je investitorju priporočiti obširno analizo, preden se bo odločil med klimatizacijo in ventilacijo.

VENTILACIJSKE NAPRAVE — POSLOVNA TAJNOST!

Ventilacijske naprave v industriji so se do danes izredno razmahnile. Redka je že pri nas industrija, ki

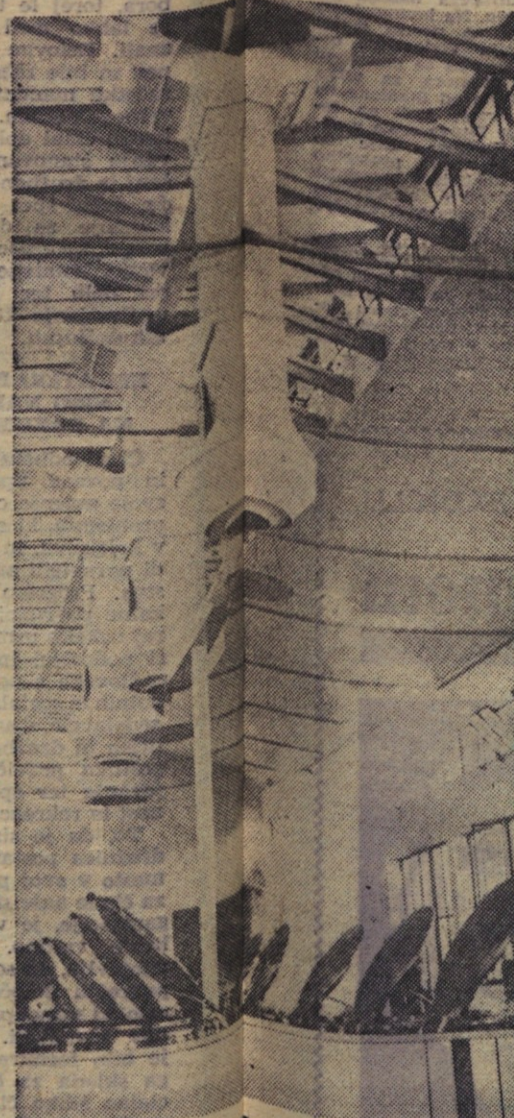
nima vsaj ene ali več ventilacijskih naprav. Te služijo za obnovo notranjega zraka, katerega tehnologija »obogati« z zdravju škodljivimi parami, plini in prašnimi delci ali s preobilnim sproščanjem toplote. Te naprave niso tako zahtevne niti glede razporeda zraka v prostorih niti glede ozkih toleranc temperature v prostorih, kot komfortne naprave.

Sisteme določa projektant ob upoštevanju tehnoloških dejavnosti, ki se odvijajo v prostorih. Te dejavnosti so lahko merodajne za dovod obroka svežega zraka, ki je potreben delavcem v raznih montažnih halah in delavnicah. Nadalje je lahko odločilno razvijanje strupenih ali eksplozivnih plinov, na primer v cestnih predorih, avtomobilskih garažah, laboratorijih, lakirnicah, akumulatorskih postajah in podobnih prostorih. Včasih je pomembno pretirano nasičenje zraka s paro, kot v pralnicah, tekstilnih barvarnah in sušilnicah, drugič spet velika koncentracija prahu, tako v industriji cementa, kamenja, mizar-skih delavnicah, tekstilnih predilnicah, težjih vlaken itd.

Večina industrijskih ven-

tilacijskih naprav je montirana in projektirana računsko, v mnogih primerih pa predvsem na podlagi izkušenj. Te izkušnje so zelo dragocene in jih vpeljuje firma skrbno čuvajo bodisi v svojih internih normah bodisi v svojih strokovnih kadrih. Pri industrijskih ventilacijah izračuni in temperaturne bilance često odpovedo. V teh primerih samo preverjanje na modelih in presoja na podlagi izkušenj vodita k pravemu rezultatu. Prav v področje industrijskih ventilacijskih naprav pa so povsod vložena velika finančna sredstva, zato je gospodaren rezultat investicije izredno važen.

Tudi ta dejavnost je, tako kot klimatizacija, pri našem podjetju še sorazmerno zelo mlada. Če primerjamo naše izdelke s tega področja izpred 15 let z današnjimi, smo zatrdno zelo napredovali in nedvomno vodimo pred drugimi domačimi podjetji. V evropskem merilu pa smo še zelo zaostali, saj firme v tej dejavnosti hitro napredujejo. Pričakujemo pa, da se bomo tudi v bodoče tem vodilnim firmam uspešno približevali, kot do sedaj. A. Z.

Primer industrijske prezračevalne naprave v prostorih s kotli, kjer se razvijajo velike množine pare

● NAČRTI NAŠE MATIČNE OBČINE

ZAGOTOVITI SREDSTVA ZA OSNOVNE POTREBE

Občina je kot temeljna družbeno-politična skupnost s svojimi sveti najbližja neposrednim proizvajalcem in najboljše pozna problematiko proizvodnje. Pri tem so organi delavskega samoupravljanja tisti faktor, ki s svojim položajem, iniciativo in neposredno zainteresiranostjo za uspeh proizvodnje, v sodelovanju z organi občine kar najučinkoviteje vplivajo na razvoj in storilnost v proizvodnji in drugih dejavnostih. Nadalje se finančna sredstva za potrebe občine formirajo predvsem iz sredstev delovnih organizacij. Zaradi vsega tega predlaga občina delovnim organizacijam in občanom na svojem področju proračun za vsako leto v razpravo in potrditev.

IMP ima svoj sedež in 60 odstotkov celotne realizacije v občini Ljubljana-Bežigrad. Zato smo kot proizvajalci, ki bistveno prispevamo k formiranju sredstev za njen proračun, zainteresirani, da se ta sredstva pravilno razporedijo in uporabljajo, po svojih predstavnikih pa tudi sodelujemo pri odločanju v občinskem zboru delovnih skupnosti.

NA TRETJEM MESTU MED LJUBLJANSKIMI OBČINAMI

Bežigrajska občina meri 4628 ha in ima 41.140 prebivalcev ter je tako po svojem obsegu na tretjem mestu med ljubljanskimi občinami. Na področju gospodarske dejavnosti združuje 138 organizacij. Gospodarskih organizacij je 90 in so po panogah dejavnosti razporejene takole:

— industrija	14
— kmetijstvo	3
— gradbeništvo	15
— promet	3
— trgovina	26
— gostinstvo	6
— obrt	15
— stan.-kom. dejavnost	8

Na področju občine je zaposlenih 16.451 delavec. Gospodarske in negospodarske organizacije, ki imajo sedež v tej občini, so v prvih 9 mesecih preteklega leta (podatkov za celo leto še ni na razpolago) ustvarile 1.729 milijonov dinarjev celotnega dohodka in 423 milijonov dinarjev narodnega dohodka, kar je za 17% več kot v istem obdobju leta 1967. Od zgoraj navedenega zneska odpade na gospodarske dejavnosti 93%.

Merilo za gospodarsko moč neke občine je ustvarjeni narodni dohodek na zaposlenega in na prebivalca. Prvi je v občini Bežigrad v prvih 9 mesecih znašal 25.681 din (republiško povprečje je 21.309 din), drugi pa 10.269 din. Izplačani neto — osebni dohodki na posameznega delavca

znašajo v občini Bežigrad povprečno mesečno 1048 dinarjev, v republiki pa 919 dinarjev. Že na podlagi teh podatkov lahko ugotovimo, da se gospodarstvo naše občine ugodno razvija, da so se težave v gospodarskih organizacijah začele polagoma zmanjševati, ker so se le-te bolj ali manj prilagodile novim razmeram gospodarjenja.

Med posameznimi gospodarskimi panogami je po ustvarjenem narodnem dohodku na zaposlenega najmočnejša trgovina (48.230 dinarjev), sledijo pa gradbeništvo (23.677 din), nato gostinstvo, promet, kmetijstvo, šole na predzadnjem mestu pa je industrija. Ta podatek ni razveseljiv, saj bi morala biti industrija nosilec gospodarskega razvoja: to kaže na nujnost modernizacije v industriji. Razveseljivo pa je, da gradbeništvo na prvem mestu med proizvodnimi panogami, vendar se v gradbeništvu kazalniki gibljejo le v mejah občinskega povprečja.

NAGLI RAZVOJ STANOVANJSKE IZGRADNJE

Celotni obračun občine zajema tri koristnike, in sicer temeljno izobraževalno skupnost, mestni svet in občino samo. V okviru doseženih bruto proračunskih dohodkov participira vsak koristnik po posebnih merilih, ki se iz leta v leto le ne bistveno menjajo. Proračun za preteklo leto je bil presežen za 8,4%, letošnji proračun pa je v primerjavi z lanskoletno realizacijo večji za 1,4%. Glavna dela dohodkov občinskega proračuna sta prispevka od osebnega dohodka in od obrti.

Letošnji proračun bo znašal predvidoma 20.320.220 din (torej nekaj nad 2 milijardi S-din). Ta sredstva bodo — zaokroženo na milijone S-din — porabljena takole:

— za kulturo in prosveto	32
— za socialno varstvo	221
— za zdravstveno varstvo	62
— za komunalno dejavnost	223
— za delo državnih organov	277
— za dejavnost krajevnih skupnosti	34
— za dejavnost družbeno-političnih organizacij	111
— za negospodarske investicije	815
— za gospodarske posege	124
— za obveznosti iz preteklih let	5
— za rezervni sklad	18
— za tekočo rezervo	101

Letošnji proračun teži predvsem na tem, da kar v največji možni meri zagotovi sred-

stva za osnovne potrebe: za investicije za šolstvo in komunalo, kar je posledica naglega razvoja stanovanjske izgradnje, ki zahteva tudi ureditev vseh spremljajočih objektov.

LETOŠNJE DELO BO OBSIRNO IN ODGOVORNO

Predsednik občine tov. Kušar je na nedavnem razgovoru z novinarji orisal letošnje načrte občine. Tako je predvidena gradnja zazidalnega otoka v Savskem naselju, hotela južno od Linhartove ceste, nove šole, vzgojno varstvene ustanove, bazena pri Visoki šoli za politične vede, pokritega bazena v šoli v Savskem naselju, morja pa bodo začeli tudi z gradnjo bazena pri Stermu na Ježici in stanovanjskega naselja pri Ruskem carju. Na komunalnem področju je na prvem mestu rekonstrukcija Vodovodne ceste, načrtujejo pa še preselitev parkirnega prostora za težka motorna vozila od Stadiona na Ježico. Računajo tudi na rekonstrukcijo Titove ceste v odseku od Ruskega carja do proge, ki je znano prometno ozko grlo. Razširitev potrebuje še Gospodarsko razstavišče. Vsaj za 2000 kvadratnih metrov razstavnega prostora.

Ti podatki kažejo, da bo letošnje delo občine Ljubljana-Bežigrad izredno obširno in odgovorno. Glede na to je naše podjetje na svojem zboru delovne skupnosti predložilo proračun občine v celoti sprejel.

F. H.

● V CKV — LJUBLJANA SO ZA OBUDITEV STARIH TOVARIŠKIH TRADICIJ

Tovariško srečanje z — Abrahamom

Poslovno leto 1968 smo v obratu CKV-Ljubljana zaključili uspešno. Nekatere enote v podjetju so sicer delale še bolje, druge spet manj uspešno od nas. Torej nismo niti najboljši niti med najslabšimi. Toda z doseženim uspehom smo člani delovne skupnosti obrata kar zadovoljni.

Konec januarja smo se predstavniki delavskega samoupravljanja, vodilno in vodstveno osebje našega obrata in podjetja srečali na skupnem kosilu, kamor sta bila povabljeni tudi dva naša dolgoletna sodelavca, slavljenca: dva 50-letnika. Bila sta to Bronislav Remic — šef montaže, ki je že 21 let pri podjetju, in Drago Smid — šef nabave, ki je pri podjetju že polnih 18 let.

Srečanje je bilo prijateljsko in v znamenju tovarištva. Življenjska uspešnost obeh sodelavcev in uspešnost zaključenega poslovnega leta sta bili zabeleženi ob kratkih nagovorih, iskrenem čestitanju in praktični obdaritvi obeh slavljenčev. Prijetno januarsko popoldne in pristrčno srečanje povabljenih sta se zaključila pozno ponoči z mnogimi izrečenimi željami, obljubami in novimi spodbudami.

V zadnjem času pa je slišati, da bodo organi samoupravljanja v kratkem razpravljali o predlogu, naj bi ponovno uvedli tovariško prakso, ki je pred leti v podjetju že veljala, namreč, da bi nagradili tudi vse sodelavce, ki kot člani naše delovne skupnosti na delu dočakaajo prihod svojega Abrahama.

S. Z.

Takole je objektiv kamere ujel naša 50-letnika Draga Smida in Bronislava Remica

● ZBOR DELOVNIH LJUDI

SPREJETI
NAČRTI

V pripravah za volitve v zbor delovnih skupnosti občinske skupščine Ljubljana-Bežigrad, v katerega bomo izvolili iz vrst članov naše delovne skupnosti dva predstavnika, je bil 12. februarja sklican v upravni stavbi podjetja zbor delovnih ljudi iz vseh naših delovnih enot in obratov, ki imajo svoj sedež na področju občine Bežigrad, torej vseh ljubljanskih obratov razen Tovarne regulacijskih armatur in aparatov na Trati.

Zaradi odsotnosti obeh dosedanjih odbornikov na-

ših volilnih enot št. 14 in 15 Alojza Štrusa in Ladislava Gärtnerja — prvi je na delu v DDR, drugi pa že dalj časa bolan — je na zboru poročal tov. Frido Hočvar, kandidat za novega odbornika v 14. volilni enoti. Podal je predlog finančnega načrta mesta Ljubljane in obširno obrazložil osnutek proračuna Skupščine občine Ljubljana-Bežigrad za tekoče leto.

Zbor delovnih ljudi, katerega se je udeležilo tudi precej članov CDS, je po krajši razpravi predloga obeh načrtov sprejel.

● VKLJUČEVANJE VAJENCEV V UK

Letos bomo vajence sprejemali spomladi

Vsa leta nazaj smo pretežno število novih vajencev sprejeli med 1. in 5. septembrom. K temu so bili prilagojeni tudi roki za opravljanje zaključnih (pomočniških) izpitov. Ko je vajenec v juniju uspešno končal III. letnik vajenske šole, je tudi takrat opravil zaključni teoretični izpit. To je bila podlaga za opravljanje praktičnega zaključnega (pomočniškega) izpita v septembru.

Z reformo šolstva pa je ravno nasprotno. Pogoji za opravljanje zaključnega teoretičnega izpita je uspešno opravljen zaključni praktični izpit. Tega opravljajo vajenci navadno po izteku učne dobe, v septembru. Od končnega III. letnika v juniju pa do septembra minejo trije meseci. V tem času pa vajenci dobri del teoretične snovi pozabijo. Tu je vzrok, da znaša osep na zaključnih teoretičnih izpih približno 10 odstotkov vseh kandidatov.

V dogovoru s sekretarji obratov CKV-Ljubljana in Elektromontaža bomo letos sprejeli vajence že ob zaključku šolskega leta, to je

v času med 15. in 30. junijem, tako da bodo naši vajenci takoj po končanem III. letniku vajenske šole tudi polagali zaključni (pomočniški) praktični in teoretični izpit. S tem bomo polaganje zaključnih izpitov precej olajšali.

Trenutno imamo vključenih v uk 298 vajencev, in sicer po posameznih obratih sledeče število:

CKV-Ljubljana	103
CKV-Maribor	23
CKV-Koper	9
Ivančna gorica	7
Trata	35
Elektromontaža	79
TEN	42

Tudi letos bomo sprejeli okoli 120 novih vajencev. Zainteresirane člane kolektiva, ki želijo svoje sinove vključiti v uk pri našem podjetju, ob tej priliki naprošamo, da to že v marcu mesecu sporočijo centralni kadrovski službi. Tako bomo lahko s njimi računali in ne bomo imeli dogovorov z drugimi, ki bodo zato imeli možnost vključiti se v uk drugje.

F. L.

● TO POT PA KAR ODKRITO

Kaj mi je mar
taka delovna
skupnost!

Socialno skrbstvo moje občine je preprosto podjetje in sprejeli so me v uk.

Postal sem vajenec. Bilo je še kar prijetno. Ker moj uspeh ni bil zadovoljiv, sem se učil ne le 24 mesecev, kot je bilo v pogodbi določeno, temveč kar 52 mesecev. Menim, da zaslužim posebno pohvalo. V podjetju so nekaj motovilili, nekaj govorili, da me še za delavca ne bodo vzeli, čeprav sem se učil — še enkrat povedano — kar 52 mesecev. No, to se seveda ni zgodilo.

Postal sem priučen delavec na montaži. Tisto, da sem se v tem času srečaval s številnimi ljudmi in komisijami — tukaj izrecno poudarjam komisijo za ugotavljanje kršitev delovnih dolžnosti — in še to, da so mi nekaj tvezili, kako z menoj ni vse v redu, mi je dalo popolnoma nove moči in nova spoznanja.

Moji mesečni prejemki so bili mizerni, skopo odmerjeni in sploh, kar se reči da — sramota. Tudi 1500 novih dinarjev je resnično majhen denar, posebno še za samca in mladega delavca. Res je, staršev nimam, zato so moje denarne potrebe tem bolj utemeljene. Skratka — taka plača je zanič in pri tem mi je kri udarila v glavo. Stopil sem na merodajno mesto, z desnico udaril po mizi, zahteval red in akontacijo in pravice.

Pa poglejte nesramnost! Neki sekretarčič, še kar dobro raščel, me je lastnoročno zgrabil in me postavil pred vrata. Torej to je demokracija! To je torej uveljavljanje našega samoupravnega sistema! Kako naj se pri vsem tem uveljavi mlada generacija?

Tovariši — tako pa res ne gre!

Seveda, pri sekretarčiču nisem opravil nič. Kar se tiče šefa za izobraževanje, moram pove-

dati, da me je tako ali drugače »zafural«. Zaradi njega sem seveda na denarni izgubi. Menim, da bi mi moralo podjetje to denarno izgubo povrniti, saj bi lahko bil delavec, kakršen sem, že 28 mesecev prej. Končno pa, z ozirom na mojo 52-mesečno učno dobo bi mi pravzaprav pripadalo tudi spricevalo šole.

Upam, da je dovolj jasno, kako sem bil v podjetju izigran. Taka delovna skupnost je zame figa-mož in je zanič. Da bi dal duška svoji jezi, sem pričel v prvi vrsti obdelovati vodilne monterje na montaži. In veste, kaj se je zgodilo? Kar naprej sem jih menjava. Menim, da sem delo dobro opravil, ker nihče več ni mogel zdržati z menoj. Napake, ki sem jih opažal v delovnih skupinah, sem posređoval vsakemu v obraz. Tudi to je bilo brez uspeha.

Najbolj pa me je pojezilo to, da so moje malenkostne prekrške, ki sem si jih privoščil in bi si jih lahko še vnaprej privoščil, hudo napihovali. Poglejte! Napijem se ga in ker sem mlad, se mi zdi, da ga laže prenašam kot moj vodilni. Res, da sem parkrat umagal in telebnil na tla, toda to ni nič. S tem sem po mojem mnenju dokazal, da je tudi v meni že nekaj prave monterjske krvi. V takih primerih sem s pijačo nadaljeval do naslednjega dne.

Danes trdijo, da je neki vodilni monter padel čez moje truplo. Jaz pa vem, da je to groba žalitev. Nisem nikakršno truplo, sem član delovne skupnosti in zato tudi nekaj veljam. Prav to sem dokazal v zadnjih dneh. Zato vam navajam tudi primer, kako znajo nekateri moje malenkostne prekrške izigravati in izigravati tudi zakon o delovnih razmerjih. Posebno pa še po-

stopke. Svetovali so mi, naj bi zapustil podjetje sporazumno. Medlo se spominjam, da sem nekaj takega tudi podpisal. Kaj sem podpisal, sicer ne vem točno, ker mi je tisti dan v glavi šumelo. Saj veste, kaj je to monter...

Dali so mi razdolžnico in bili pri tem tako nesramni, da so mi dopustili še rok 10 dni, v katerem naj bi si poiskal nove žrtve v drugi delovni organizaciji. Na to sem sicer pristal, vendar sem se spomnil, da moram obdelati še nekatere ljudi v podjetju. Prav užival sem, ko sem videl, kako so šli nekaterim lažje pokonci. In takrat sem prišel na idejo, ki mi je ostala v spominu še iz časa mojega 52-mesečnega šolanja. Poišči pravico pri pravem zastopniku, poišči pravico pri sindikatu!

Toda ne v podjetju. Taka stvar se bolje opravi zunaj podjetja. Ukrenil sem vse potrebno. Našel sem pravnega zastopnika, ki me je prijazno sprejel, temeljito poslušal in takoj ugotovil, da se mi res godi prava krivica in me dobro poučil, kaj vse je treba napraviti. Kar za vriskal sem. Torej, reve usrane v podjetju — pokazem vam!

Po vsem tem sem miroral in na delu pridno obdeloval vodilne. Toda zdelo se mi je, da nekaj ni v redu...

Potem se je zgodilo. Poklicali so me. Brez strahu, brez sramu. Sklicali so ustrezno komisijo, uredili vse zapisnike, vso zadevo trdno prišli v roke. Pozvali so vse vodilne monterje, ki sem jih obdeloval, in — pogledite: dobesedno so me »razmazali«.

Sedaj čakam na sklep delavskega sveta. Verjemite mi, da se bom pri-tožil, ne enkrat, če hočete deseterkrat. Zato pravim: fej, fej, pa taka delovna skupnost!

NAROČILO

● OPERATIVNO
PLANIRANJE
PO SISTEMU
GEORGA

Konstrukcija	Tehnološka priprava dela	Nabava	Blokacija kapacitet	Opcijski rok...

Prodaja

Prodaja

Kontrola dela na ponudbah in naročilih

v prvi fazi dela, v drugi pa spremljanje delovnega naloga od izstavitve do zaključka

Telefon zvoni... pri direktorju, v komerciali, ali v pripravi dela. Na drugi strani žice stranka povprašuje o usodi svojega naročila, urgira. Izvedeti želi točneje, kdaj bo dobavljen naročeni termo-regulator, tlačna posoda, lovilce nesnage, cisterna, črpalka ali kak drug izdelek.

Po številki potrditve naročila telefoniramo v pripravo dela, da bi izvedeli, ali je pripadajoči delovni nalog že v proizvodnji in v kateri fazi dela. Kdaj bo gotovo?... Vsekakor predolg postopek. Eksterni telefon se prekine: »Kličite, prosimo, spet čez eno uro, pa vam bomo točno povedali.«

Cez dobro uro ponovno telefonski poziv in naš odgovor: »Vaše cenjene naročilo bo gotovo čez 14 dni.«

Ali bo res? Približno smo ocenili. Poslovna morala pač zahteva odgovor...

Vsi se pač trudimo, da bomo čim več realizirali, da bo točka prvega več vredna. Vse to je lepo in prav, vendar — ali je to delo sistematsko? Ali obstaja morda sistem, ki bi nam v nekaj sekundah povedal, v kateri fazi dela je trenutno določeno naročilo?

VERTIKALNO IN LINEARNO
PLANIRANJE

Metoda operativnega planiranja je precej. Le redki pa so sistemi, ki istočasno združujejo

vertikalno in linearno planiranje. Z linearnim (horizontalnim) planiranjem določamo čas proizvodnje določenega izdelka. Z vertikalnim planiranjem pa ugotavljamo naše proste kapacitete in določimo, ali in za koliko časa stanje teh kapacitet podaljšuje rok linearne planiranja, to je rok dobave izdelka. Ti komponenti pa na učinkovit način združuje neniški sistem operativnega planiranja, s popularno kratko ime: GEORGA.

S pomočjo tega sistema bomo pri nas, ko bo uveden, v prvi fazi kontrolirali delo na ponudbah in naročilih, v drugi fazi pa spremljali delovni nalog od njegove izstavitve do zaključka.

Sistem GEORGA doseže te učinke s svojo organizacijo in pomagali. Organizacija sestoji iz kontrole naročil, terminske centrale, predrazdelilnice dela in lansirne postaje. Organizacijska pomagala pa so barvno-številčni signali, terminske mape in vidento-plošče. Skušali bomo bralcem v grobem pojasniti pomen teh razmeroma novih pojmov.

Funkcija kontrole naročil je v tem, da spremlja tako ponudbe kot tudi naročila. V sistemu GEORGA namreč operativno planiramo tudi poslovne dogodke, ki se odvijajo v tako imenovanem zunanjem krogu poslovanja podjetja in na katere ne moremo vplivati. S to metodo skušamo čim bolj ublažiti vplive tržišča na notranji krog poslovanja, to je na organizacijo proizvodnega procesa.

Prodajna služba podjetja deluje predvsem v zunanjem krogu poslovanja. Lahko sproži poslovni dogodek, s tem, da razpošilja ponudbe na tržišče, ali pa prevzema poslovni dogodek, ki ga sproži kupec s tržišča (naročilo). Kontrola naročil spremlja ponudbe in naročila ter pomeni center, v katerem se zbirajo vse informacije, ki se tičejo posameznih ponudb ali naročil.

REALNI DOBAVNI ROKI

Za to, kar smo povedali do sedaj, bomo predložili tipičen primer, ki ga ponazarja tudi objavljena shema obdelave naročila.

Kupec povprašuje v vprašalnim listom glede izdelave določenega izdelka, ki po svoji funkcionalnosti in zahtevnosti sicer sodi v proizvodni pro-

gram podjetja, vendar ga do sedaj še nismo proizvajali. Prodajna služba odstopi vprašalni list s svojim mnenjem v kontrolo naročil in operativni pripravi dela. Planer mora določiti čas, v katerem bo konstrukcija opravila svoje naloge, to je izdelala konstrukcijsko dokumentacijo. Dalje bo planer določil čas, v katerem bo tehnološka priprava dela pripravila tehnološko dokumentacijo s tehnično predkalkulacijo. Končno bo določil, ali je potrebna nabava posebnega izdelavnega materiala in orodja in kolikšen čas bo za to nabavo potreben. Na podlagi tehnološke dokumentacije bo orientacijsko izračunal naročilu primerno obremenitve kapacitet, izvršil blokacijo ali rezervacijo teh kapacitet in določil opcijski rok, to je čas, do katerega mora biti naša ponudba od naročnika sprejeta in predstavlja potem sklenjeno pogodbo oziroma naročilo; če v tem času potrditve naročila ne bo, bo blokacija kapacitet odpravljena.

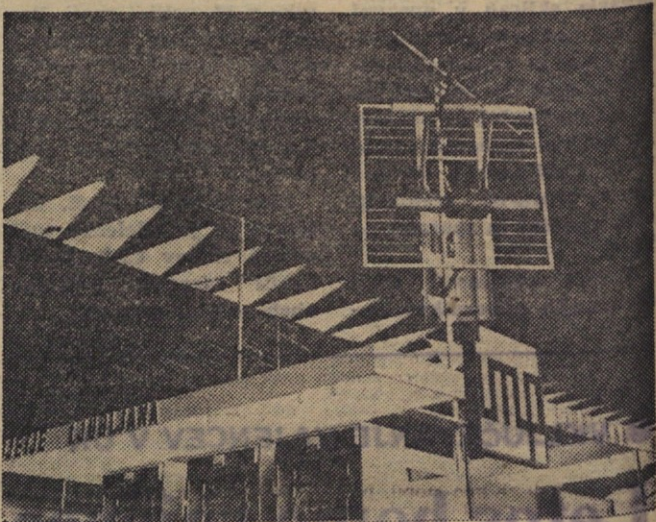
Ta primer nam pove, da GEORGA-sistem omogoči prodajni službi podjetja, da naročnikom zagotovi takšne dobavne roke, ki jih je proizvodnja resnično zmožna realizirati. Primer nas tudi pouči, da predstavlja kontrola naročil

oziroma ponudb plansko metodo združevanja oziroma usklajanja kapacitet tovarne z zahtevami tržišča.

O nadaljnjih sestavinah organizacije in o organizacijskih

pomagalah v GEORGA-sistemu ter o tem, kdaj bomo uvedli ta sistem v poslovanje obeh naših tovarn, pa bomo govorili v prihodnji številki Glasnika.

K. P.

Detajl z našega razstavišnega prostora

● EKONOMSKA PROPAGANDA IN NAŠE PODJETJE ● EKONOMSKA PROPAGANDA IN NAŠE PODJETJE ● EKONOMSKA PROPAGANDA

ŠE ŠTEVINE MOŽNOSTI

Naše življenje nas v današnjih razmerah kot potrošnike vsak dan in na vsakem koraku opozarja na najrazličnejše proizvode. Popolnoma smo obkroženi z reklamami: na cestah, v dnevnih časopisih, v radijskih in TV oddajah. Odveč bo posebej poudarjati pomen ekonomske propagande. Brez nje, brez seznanjanja potrošnikov s tistim, kar se proizvaja ter s kakovostmi in karakteristikami blaga, prodaja ne more imeti uspeha. Kljub temu pa je ekspanzija reklame pri nas pravzaprav šele v povojih, če napravimo primerjavo npr. z ZDA, kjer je potrošnik od ranega jutra do poznega večera izpostavljen pravsem vrstam in vplivom ekonomske propagande.

Če pogledamo naše podjetje, bomo verjetno ugotovili, da še nismo izkoristili vseh možnosti za propagiranje naših proizvodnih storitev. Res je, da je bil v zadnjih letih napravljen pri nas pomemben korak naprej tudi na tem področju.

Skoraj ni našega proizvoda, za katerega nismo izdali potrebnih prospektov. Prav tako je vsaka osvojitve nove proizvodnje spremljana z izdajo prospektne dokumentacije, čeprav še nismo dosegli tega, da bi s takim

izdaj, ki bi služile kot strokovna tehnična navodila za vse karakteristike proizvodov, ki so potrebne projektantu, izvajalcu del in investitorju.

RAZLIČNE PUBLIKACIJE

Naši inozemski konkurenti, proizvajalci opreme, običajno izdajo dve vrsti prospektov:

— komercialno izdajo, ki na splošno opiše posamezne proizvode z najosnovnejšimi tehničnimi podatki, in — obširne prospekte, namenjene strokovnjakom, katerih je podrobno in obširno obdelan vsak proizvod z vsemi potrebnimi tehničnimi značilnostmi v uporabi in delovanju.

Razen tega izdajo proizvajalci tudi posebne publikacije — biltene, v katerih strokovno in teoretično obdelajo tehnične probleme, ki se vežejo na njihove proizvode. Take izdaje ustvarjajo stalno zvezo med pro-

● NAŠI MONTERJI SO BILI V GALOVICI, VODNEM KANALU IN ČRPALNI POSTAJI

Samotarji na blatnem savskem bregu

Neuspel izlet v civilizacijo — Boj z ledenimi ploščami — Na novih gradbiščih pod Bilo goro in v Gradulah

Ste že, dragi bralci, kdaj pomislili na to, kako živijo naši monterji na montažah v drugih republikah? Ste se morda kdaj med prijetnim popoldnevom v topli sobi, na kavču s knjigo v roki, vprašali — kaj pa sedaj počno naši fantje?

Malo jih je, ki res poznajo razmere na montažah. Celotni monterjev je mnogo, ki še niso poizkusili vseh »lepot in dobrot« naših gradbišč. Zato bom v tem sestavku poskusil pokazati delček tega tako svojevrstnega monterškega življenja — kakor sem ga deloma sam videl, deloma pa so mi o njem pripovedovali tisti, ki ga živijo.

GALOVICA... Težko bi našel vse polme, ki jih ta beseda označuje. To je okrajšava za podjetje, je ime vodnega kanala, je črpalna postaja in končno je to majhna, zapuščena bajtica na levem bregu Save, 15 km od Zemuna, daleč od vseh nasebin.

Ko smo prvič govorili z investitorjem in ga prosili, naj nam pokaže, kje je Galovica, nas je nekam začuden pogledal pod noge, zmajal z glavo, pa vendar pristal:

»V redu, pa pojditmo!« Z jespom smo se vozili precej časa in se ustavili na blatnem savskem bregu. Reka je tu že zelo široka — kakih 300 metrov. Onstran nje smo videli le stredo hišice — bodočega doma naših monterjev. Tudi čoln je bil na drugi strani in minilo je precej časa, preden smo pricikali nekoga, da je prišel po nas.

Toda — kako priti do čolna. Kamor koli je kdo stopil, povzdignil se mu je krepko udri pod nogami. Lezli smo v blato, vsi pa smo bili v nizkih čevljih in

»boljši« obliki. Postalo nam je jasno, zakaj nas je investitor tako začuden ogledoval pod noge...

Na drugi strani reke nas je čakal kup novih presenečenj. Hrane ni bilo mogoče dobiti. Vodo so črpali iz starega vodnjaka, da je imela tako barvo, kot v tisti znanstveni Svelkovi zgodbi, ko jo je lahko zamenjal vsaj po barvi, s konjakom. Drugih potrebnih stvari itak ni bilo. Bil je le še velik ploščev nastoln, ki pa je bil last gradbenikov.

ZABAVE IN SAVE ZA DALJ
ČASA DOVOLJ

Valter je vse te novice sprejemal kar malo preplašen. Nekaj časa si je vse samo ogledoval, potem pa je napravil pravi bojni načrt. Nekega zjutnja — domoljuba je postavil za šefa »nabavne službe«, drugi je moral skrbeti za kurjavo, tretji za pomivanje posode. Sam sebe je določil za glavnega kuharja. Preden pa je lahko pokazal svoje kuharske sposobnosti, so morali vsi nazaj v

Beograd, da so nakupili prav vse, od soli do loncev, krožnikov in vilic. Tako se je začelo postopno življenje na naši montaži.

Prišla je pozna jesen; megle so se vlačile po Savi in le redko je sonce posijalo skozi megle. Nič kaj prijetno ni bilo zvečer stopiti v čoln in odriniti od brega. Pa vendar je bila želja po spremembi večja od strahu. Odrinili so se, da obiščejo Beograd, da po dolgem času spet vidijo — civilizacijo. Toda pod vodo je priplavala stara veja, se zapletla v vijak in motorček čolna se je ustavil. Močje so morali popeljati vesla v smeri nasprotnega brega, ki je bil neke daleč v megli.

Bili so že vsi mokri, nekaj od megle, nekaj od znoja. Nenadoma je misli pretrgal prestrašen krik. Zasvetil je močan žaromet, nekaj trenutkov za tem pa je velika temna pošast priplula mimo čolna. Prav srečnemu naključju dolgujejo naši in liostrojiski monterji zahvalo, da tedaj kljun ladje ni prerezal čolna po sredini...

MIMO LEDENIH PLOŠČ ČEZ
REKO PO HRANO

Može so se spogledali brez besed, s tresočimi rokami spet pritisnili na vesla in obrnili čoln nazaj proti »domu«. Minilo pa je precej časa, preden so se uspeli prebiti do brega, kajti v megli so veslali v čudnih vijugah in Save ni bilo ne konca ne kraja. V enem pa so si bili ta vesla čudni; v Save so za lep čas imeli dovolj.

Pritisnil je hud mraz, reka je zamrznila in na bližnji Donavi so sekali led, da so osvoobodili ladje. Veter je nosil sneg.

Nova črpalna postaja Galovica

Tudi v črpalni postaji ga je bilo že polno, kajti oken in vrat niso uspeli vgraditi pred mrazom. Na gradbišču so ostali naši monterji sami z nekaj delavci, njihovi liostrojiski tovariši so gradbišče že zapustili. Tudi v takih dneh pa je bilo treba po hrano. Tako sta se morala dva podati na nevarno pot čez Savo. Po vodi so plavale prave ledene plošče in grozilo, da bodo zdrobile čoln in potnika. Fant sta debelo uro veslala ob ledenih ploščah in iskala prehode ter se končno prebila do nasprotnega brega. Krepko sta si oddahnila, ko sta stopila na trdna tla. Toda treba je bilo priti še nazaj. Tudi to se je končalo brez nezdode. Ko pa sta prišla v sobo, so tudi njuni živci popustili; sosedja sta se na posteljo in dolgo brez besed topo zrla predse.

MED DOMAČIM UDOBJEM
POMISLIMO KDAJ NA NAŠE
FANTE!

Črpalna postaja je gotova. Naših mož ni več v Galovici. Razšli so se po drugih gradbiščih. Kdo ve, kaj počno sedaj. Zelo verjetno pa so spet daleč od svojih domov, od svojih družin in svojih malih otrok, ki doma sprašujejo — mama, kje pa je naš oče?

Ce bo kdaj nanesel pogovor na naše monterje, se pa je spomnil na to, da medtem prav sedaj gazio globok sneg pod Bilo goro — 30 km od Beograda, da bi prišli na gradbišče, da njihovi tovariši morda preiščujejo, kako bodo prišli v gradbišča v Gradulah — 15 km od Novoga Gradca, da morda prav sedaj odpirajo konzerve, kot vsak dan, da se preživijo...

...Vse to morda prav sedaj, ko mi v pisarnah zavzdih, nemo — joi, kakš sem utrujen — in sežemo po dobri, topli kavici.

A. J.

● ZDRUŽENA AKCIJA KOLEKTIVA OB SNEŽNEM NEURJU

Sneg je preizkušal našo solidarnost

Pokazalo se je, da je bil položaj ponekod resnično na robu katastrofe — Glavni direktor je začel akcijo, ki je podjetje obvarovala pred veliko materialno škodo — Najbolj ogrožene strehe v TEN — Mnogo dolgujemo našim tovarišem, ki so čistili sneg vso nedeljsko noč

Sneg ni padal, ampak se je usipal, že tretji dan zaporedoma...

...IMP poziva vse člane delovne skupnosti, da pridejo takoj v Tovarno elektro-naprav in Tovarno na Trati zaradi odstranjevanja snega z ogroženih streh tovarniških zgradb...

Tako je v nedeljo, 16. februarja, med oddajami poznega popoldneva, ko je zunaj divjal snežni metej, pozival speaker po radijskih valovih RTV — Ljubljana.

Tisto popoldne smo slišali mnogo podobnih pozivov za pomoč, iz vse Slovenije, najbrž več kot v zadnjih 17 letih skupaj. Izredne množine snega so ogrozile ne samo promet, ampak tudi strehe stanovanjskih in poslovnih zgradb, ki večinoma niso projektirane za take obremenitve. Grozila je velika materialna škoda, zastoj v proizvodnji, pa tudi človeška življenja so bila zaradi tega v nevarnosti.

ČE BI STREHE POPUSTILE, BI BIL IZPAD PROIZVODNJE NEIZOGIBEN

Takoj po sedmi uri zvečer je že stekla akcija v Tovarni elektronaprav v Vojkovi ulici. Glavni direktor Stan-ko Krumpak je bil prvi na mestu, kmalu za njim so prispeli še Leopold Brod-ing, Franc Kumše, Ivo Povše in Stane Vrhovc. Pregledali so vse strehe tovarniških zgradb in hitro ugotovili, da najnujnejše potrebujejo očistevalno intervencijo strehe šibkotočne in jakotočne delavnice ter barake pomožnega skladišča. Pred tem so streho skladišča obrata Elektromontaža, ki je tudi v kompleksu tovarniških stavb v Vojkovi ulici, enkrat očistili že v soboto, drugič pa v nedeljo. Kljub temu so prav tu, kakor so kasneje ugotovili, popokali zvari na strešnih nosilcih. Očitno je torej, kakšna nevarnost je grozila tudi drugim zgradbam, in ni dvoma, da bi na primer sesutje strehe šibkotočne delavnice prav gotovo povzročilo enomesečen izpad proizvodnje.

Grupa delavcev, ki se je v nedeljo zvečer zbrala v TEN na radijski poziv, je čistila sneg neprekinjeno do treh zjutraj in ga odstranila z vseh področij, kjer bi položaj preko noči lahko postal kritičen. Lopat za vse v TEN ni bilo dovolj in so si jih 15 izposodili v bližnji vojašnici. Prav gotovo dolgujemo tej skupini nedeljskih delavcev vso zahvalo za to, da je preprečila nekajmilijon-

sko škodo. Po svoji požrtvovalnosti so se najbolj odlikovali: Polde Jarc, Stanislav Kos, Marjan Omerzelj, Peter Savič, Tone Tomšič, Jože Voje in Tone Zakrajšek iz obrata KKV - Ljubljana, Janko Suen iz TEN, Jože Gregoran, Jože Perme, Marjan Pišler in Stane Stare iz obrata Elektromontaža ter Srečko Bošnjak, Rudi Stiplešek in Štefan Šemen iz obrata Trata.

V ponedeljek dopoldne so očistili še nekatere druge strehe, katerim bi lahko škodovalo deževje, ki so ga tedaj meteorologi že napovedali. Očistili so tudi dostope do delavnic in skladišč, temeljito pa sta to naslednji dan opravila buldožer in nakladač.

Tako je kompleks naših zgradb v Vojkovi ulici zabeležil kot škodo zaradi snežnih padavin le omenjene počene zware v skladišču in sesuti strehi dveh kolesarnic. Proizvodnje pa to nič ne bo motilo — in to je najvažnejše.

NA TRATI TEŽAVE Z DOSTOPOM, V LIVARNI PA SO BILI PRIPRAVLJENI

Vzporedna akcija je tekla tisto snežno nedeljo v Tovarni na Trati. Začela se je ob osmih in se zavlekla čez polnoč, vodil pa jo je tov. Anton Pančur, ki je o njej povedal: »... Pri nas pa radijski poziv ni naletel na tako številen odmev, kot v TEN... bolj oddaljeni smo pač... Zato smo se zbrali bolj na osebne in telefonske pozive. Predvsem

smo očistili čez noč streho skladišča embalažnega lesa in delavnice za avtogeno rezanje pločevine, kjer je po našem mnenju grozila največja nevarnost...«

Mnogo več težav kot strehe pa je odgovornim tovarišem na Trati povzročala dovozna pot s Celovške ceste. Spada namreč v pristojnost komunalnih podjetij, kot vsaka javna cesta. Ta podjetja pa so imela v ponedeljek seveda čez glavo dela z glavnimi prometnimi žilami in so Trato pustila začasno ob strani. Tako tovarni promet v tovarno in iz nje v ponedeljek praktično ni bil možen. Zabeležili so celo primer, da je tovarnjak v snegu obstal na prehodu čez progo pred prihajajočim vlakom in ga je šele fizični napor mnogih rok rešil iz nevarnega prostora med zapornicami. No, v torek pa je bila dovozna pot končno splužena in promet je stekel, naročena mehanizacija pa je odločno pomagala očistiti tudi poti znotraj tovarniškega dvorišča.

Na Trati smatrajo, da jim je položaj olajšalo tudi to, da so že med tednom poskrbeli za odvoz snega, ki se je nabral ob zadnjih padavinah in so imeli v kritičnih dneh dejansko opraviti samo z novim snegom.

Med tem pa iz Livarne v Ivančni gorici poročajo, da jih sneg ob vikendu ni presenetil. Že v petek so namreč v samskem domu organizirali dežurno ekipo, ki je nato v soboto in nedeljo sproti čistila vse ogrožene strehe in napravila zasilne poti za sprejem jutranje izmene v ponedeljek.

TUDI KOPRČANOM SNEG TO POT NI BIL DOBRODOŠEL

Naša nova upravna stavba seveda kljub neurju ni preživljala kritičnih ur. Komunalno podjetje »Snaga« je s svojo mehanizacijo po našem naročilu že v nedeljo popoldne zasilno očistilo parkirne prostore okoli stavbe ter dostope do

garaž in na Titovo cesto oziroma Parmovo ulico. Streha zaradi svoje trdnosti ni zahtevala čiščenja, pač pa so v ponedeljek popoldne odstranili le sneg z njenih robov — predvsem zato, da ne bi padal na mimoidoče in na parkirane avtomobile, pa tudi zaradi zaščite fasade. Pač pa je bilo že zgodaj potrebno čiščenje strehe kolesarnice.

Iz Maribora so nam sporočili, da s snegom niso imeli posebnih težav. Tam ga je padlo precej manj kot v Ljubljani. Za vsak primer so očistili le strehe skladišč v Kosarjevi ulici, medtem ko je upravna stavba našega obrata potrebovala le ureditev poti.

Seveda so imeli to pot najmanj težav naši koprski tovariši. Tam so snega navadno veselili — kot redke atrakcije. To pot pa nad njim niso bil posebno navdušeni.

...Nekoliko snega smo dobili šele v ponedeljek, in še to le toliko, da je samo ceste umazal...« so nam povedali. A. P.

